

ZÁRÓBESZÁMOLÓ

A Komplex tehetségsegítés és tehetséggondozás a Műegyetemen (pályázatazonosító: NTP-HTTSZ-23-A-0004) pályázathoz

Projekt kezdete: 2023.07.01. Projekt vége: 2024.08.31

A pályázat céljai:

Egyetemünkön hosszú idő óta magas szinten folyik a kutatói/alkotói képességek általános fejlesztése. Segítjük az elsőéves hallgatók beilleszkedését, a hallgatói öntevékeny körök működését és a társadalmi-szociális kapcsolatok fejlesztését.

Kiemelt célunk a kisgyermekes távollét után visszatérő fiatal oktatók-kutatók segítésére felkért tehetséges fiatal mentorok támogatása is.

Az életpálya tervező workshop sorozat célja, hogy a tehetséges fiatal oktatókat és kutatókat megtanítsa a saját karriertervezési folyamatukat a design gondolkodás és a pozitív pszichológia alapján (újra)tervezni.

A pályázat fontos célja továbbá a Tehetségsegítő Tanács projektjei megvalósításának támogatása, valamint a széleskörű információáramlás elősegítése valamint információs felületet működtetése.

A célcsoportokra gyakorolt hatások:

A Vissza a Tudományba pályázatot elnyert oktatók a publikációs tevékenységeik sikeres elvégzését támogatandó egyetemi mentorokat választottak. A mentorok tevékenysége szerteágazó, néhányszor inkább személyesebb és kevésbé szakmai jellegű, így nem hasonlít arra a megszokott oktató-kutató tevékenységre, amelyben leginkább gyakorlottak. Annak érdekében, hogy ezt a támogatást minél magabiztosabban és célirányosabban végezhesék, maguk is havonta, csoportos szupervíziós találkozón vesznek részt a program vezetőjével és egy coaching szemléletben dolgozó mentorral. A találkozók alkalmával titoktartási kötelezettség mellett biztonságos térben volt lehetőségük reflektálni a mentorált ösztöndíjassal való közös munkára, valamint a csoport segítségével megvitatni a felmerülő kérdéseket. A mentorok emellett gyakorolták a mentoráláshoz jól illeszkedő coaching szemléletű kommunikációs készségeket, az általuk kijelölt soft-skill

területeken célzottan fejlődtek. A mentori közösség kiépült a BME mentorai között és a jövőbeli interdiszciplináris projektekhez új hálózat épült.

A diákok mélyebb betekintést nyertek a műszaki és gazdasági területekbe. Ez segített nekik jobban megérteni, milyen lehetőségek állnak előttük, és milyen készségekre lesz szükségük a sikerhez. A programok inspiráló előadásai és gyakorlati foglalkozásai növelték a diákok motivációját. Sok diák jelezte, hogy a programok hatására még elkötelezettebbé váltak a tanulmányaik iránt. A tudásszintfelmérő tesztek segítettek a diákoknak jobban megismerni saját erősségeiket és gyengeségeiket. A laborlátogatások és gyakorlati foglalkozások révén a diákok valós képet kaptak a műszaki és gazdasági munkakörnyezetekről és feladatokról. Összességében a projekt jelentős pozitív hatással volt a diákokra, segítve őket abban, hogy megalapozott döntéseket hozhassanak a jövőjükkel kapcsolatban, és sikeresen felkészülhessenek a felsőoktatásra.

A pályázat keretében megvalósított szakmai programok:

A pályázat keretein belül több szakmai esemény a teljes futamidő alatt, akár havi rendszerességgel valósult meg, ezért az időrendi sorrendben való bemutatásnál törekedtünk a szakmai szempontokat nem megbontva összegezni a programokat. Ezek a programok három nagy csoportba sorolhatók:

- *Mentorok mentorálása,*
- *Komplex nyelvi és matematikai tesztek,*
- *Középiskolás programok.*

Mentorok mentorálása

A pályázati idő alatt havi rendszerességgel szerveződtek a programok. A résztvevők az alábbi területeket érintették a mentortalálkozások alkalmával: első találkozó konkrét megtervezése a mentorálással, partneri viszony kiépítése, a mentor szerep kialakítása és megerősítése, erős szak mentes kommunikáció, hatékony visszajelzések adása, önreflexió gyakorlása, én-idő kialakítása, időmenedzsment technikák, motiváció.

A mentorok mentorálásának egy másodlagos, de nem elhanyagolható célja a mentori közösség kiépítése, a BME különböző karain dolgozó mentorok között kapcsolódások kiépülése és lehetséges jövőbeli interdiszciplináris projektek alapjaihoz új hálózat létrehozása.

Komplex nyelvi-matematikai tesztek

Egyetemünk sikeresen megvalósított egy komplex nyelvi és matematikai tesztprojektet, amelynek célja a bejövő elsőéves hallgatók tudásszintjének és képességeinek felmérése volt. A tesztek különböző nehézségi szinteket tartalmaztak, hogy minden hallgató képességeit megfelelően felmérhessük. Az egyszerűbb kérdésektől fokozatosan haladtunk a bonyolultabb feladatok felé.

Minden tesztrészhez időkorlátokat állítottunk be, hogy felmérhessük a hallgatók gyorsaságát és hatékonyságát is. Kidolgoztuk az értékelési kritériumokat, hogy objektíven és következetesen tudjuk értékelni a hallgatók teljesítményét. A tesztek véglegesítése előtt próbatesztet végeztünk egy kisebb csoporttal, hogy azonosítsuk és kijavítsuk az esetleges hibákat vagy félreérthető kérdéseket.

Középiskolás programok

Egyetemünk számos izgalmas és hasznos programot kínál a középiskolások számára, hogy segítsenek nekik megismerni a különböző szakokat és karrierlehetőségeket. Néhány példa ezekre a programokra:

Laborlátogatások: A diákok betekintést nyerhetnek a laboratóriumokba, ahol megismerhetik a kutatási projekteket és a technológiákat. Ez különösen hasznos lehet a műszaki területek iránt érdeklődők számára.

Előadások: Egyetemi oktatók és iparági szakértők tartanak előadásokat különböző témákban, amelyek segítenek a diákoknak jobban megérteni a választott területük alapjait és aktuális trendjeit.

Mérések és gyakorlati foglalkozások: A diákok részt vehetnek különböző mérésekben és gyakorlati foglalkozásokon, ahol saját maguk is kipróbálhatják a tanultakat. Ez különösen fontos a műszaki és természettudományos területeken.

Versenyek és projektek: A diákok részt vehetnek különböző versenyeken és projektekben, amelyek során csapatban dolgozhatnak, és gyakorlati tapasztalatokat szerezhhetnek.

A pályázat keretében megvalósított közösségi programok:

A pályázat keretei között megvalósított közösségi programok három csoportba rendezhetők:

- *Az életpályatervező kurzusok,*
- *A középiskolás pályaaorientáció,*
- *A BME Tehetségsegítő Tanácsának munkássága.*

Életpálya tervező kurzusok

A pályázat keretében 3 életpálya tervező kurzust valósítottunk meg fiatal oktató-kutató kollégáknak. A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem mind a nyolc karáról érkeztek résztvevők, beosztásukat tekintve az első éves doktorandusztól az egyetemi tanárig. Mindegyik szinten hasznosnak bizonyult a kurzus, mivel a résztvevők másképpen nézhetek az egyetemi életpályájukra az irányított gyakorlatok segítségével. Ez a szemléletváltás segíti a motiváció

újratemtését, az aktív cselekvéses szándék előkészítését, legyen szó akár a disszertáció megírásáról vagy a docensi kritériumok szisztematikus teljesítéséről. A kurzus járulékos, de nem elhanyagolható hozadéka a közösségépítés a tehetséges fiatal oktatók-kutatók között karközi szinten. Ez a fajta közös élmény segít csökkenteni a magányérzetet, lehetőséget teremt az egymásról való tanulásra, és nem utolsósorban erősíti a BME brandhez való tartozás érzését, az identitás megerősítését.

Középiskolás pályaorientáció

A pályaorientációs programjaink különösen fontosak a középiskolások számára, akik érdeklődnek a mérnöki, informatikai vagy egyéb műszaki, gazdasági területek iránt. Ezek a programok tartalmaznak laborlátogatásokat, ahol a diákok megismerkedhetnek a legmodernebb technológiákkal és kutatási projektekkel. Ezek a programok segítenek a középiskolásoknak abban, hogy megalapozott döntéseket hozhassanak a jövőjükkel kapcsolatban, és felkészüljenek a műszaki felsőoktatás kihívásaira.

BME Tehetségsegítő Tanács

A tanács havi rendszerességgel ülésezik. Az üléseken áttekintik az egyes munkacsoportok tevékenységét. Ez öt nagyobb témakörbe rendezhető: 1. Kapcsolatok középiskolás diákokkal és tanáraikkal, 2. Bejövő hallgatók differenciált tehetséggondozása, 3. Kutatói és oktatói utánpótlásunk, 4. A tehetségsegítés megjelenítése, 5. Családbarát BME.

A pályázati program keretein belül három nagyobb esemény is megvalósult a Tanács szervezésében: 2023 decemberében a Középiskolás anket, amelyen a BME-re azokat a középiskolai tanárokat várjuk, akiknek diákjai a BME-t szeretnék továbbtanuláskor választani. Ez az esemény ad teret azoknak az eszmecseréknek, amelyek a középiskola-egyetem átmenet megkönnyítését, az egyetemi lemorzsolódás csökkentését hivatottak elősegíteni. 2024 áprilisában a Magyar Tehetséggondozó Társaság Felsőoktatási Szekciójának ülésére került sor a BME Shay-termében. A hazai felsőoktatási tehetséggondozó szervezetek cserélték ki tapasztalataikat, osztották meg a jógyakorlatokat az egésznapos rendezvényen. 2024 júniusában a BME Pécsi Eszter termében a Műegyetemi kollégák számára rendeztünk bemutatkozó konferenciát. Itt a Tehetségsegítő Tanács ismertette tevékenységét az egyetem vezetésével és a megjelent kollégákkal. Az eseményt kötetlen beszélgetés zárta.

A program keretében végzett egyéb tevékenység(ek), beszerzett tárgyi eszköz(ök):

A beszámoló ezen szakasza három pont köré rendezhető:

- *Az EduBase oktatási platform, amelyet több éve használunk tehetséggondozó programjaink megvalósításához,*
- *Az életpályatervezéshez Tervezd meg az életed! címmel létrehozott munkafüzet,*
- *A tehetségsegítő tanács honlapja.*

EduBase <https://www.edubase.net/>

Teszteléssel hatékonyan térképezhetjük fel a diákok tudásszintjét, képességeit. Ha ezt papíron valósítjuk meg, akkor nehezebben kivitelezhető, sokkal munka- és időigényesebb folyamat. Ez is indokolja az online platform használatát amellet, hogy szerettük volna, ha a diákok megismerkednek a tesztelésnek ezzel a számukra újszerű formájával. Választásunk az EduBase oktatási platformra esett. Összehasonlítva egyéb online oktatást segítő platformokkal, kifejezett előnye, hogy a speciális igényekkel bíró matematikatesztelés könnyen megvalósítható a segítségével. Az EduBase online oktatási platform használata a pályázati programban résztvevő több kolléga számára ismert, hiszen évek óta végeznek tesztelést az EduBase segítségével, ami szintén ezen platform használatát indokolta.

Ezen tesztelések elemzéséről több nemzetközi és rangos hazai folyóiratokban publikált cikk, konferenciaelőadás született. A pályázat keretein belül megvalósított tesztelések elemzéséből kapott eredmények ugyancsak részét képezik egy hosszabb kutatási folyamatnak, amelynek célja, hogy minél hatékonyabb formában lehessen az oktatást megvalósítani.

Tervezd meg az életed! - munkafüzet

Az Életpálya tervező workshop sorozatot a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem fiatal oktató-kutatói számára hirdeti meg az egyetem Tehetségsegítő Tanácsa. A kurzus a tervezői szemlélet alkalmazásával segíti a résztvevő kollégákat a karrierjük újratervezésében, a motivációjuk megtalálásában. A workshop sorozat tematikája a stanfordi Designing Your Life kurzus tematikájára épül, kiegészítve pozitív pszichológiai gyakorlatokkal.

A korábbi tapasztalatok alapján a résztvevők számára hasznos, ha megkapják a feladatokat, illetve később is szívesen újra kitöltik azokat. A pályázat keretében elkészült és nyomtatásra került a Tervezd meg az életedet munkafüzet, amely tartalmazza a kurzus főbb gyakorlatait, valamint vezethetőek benne az otthoni feladatok. A kötet ISBN számot kapott, valamint elektronikus formában is elérhetővé tettük a korábbi résztvevők számára. Ily módon nem csak maguk forgathatják, hanem megoszthatják olyan kollégáikkal is, akiknek hasznos lenne szerintük.

A Tehetségsegítő Tanács weboldala <https://tehetsegtanacs.bme.hu/>

Az NTP-HTTSZ-23 projekt keretében a BME Tehetségsegítő Tanácsa számára új weblap készült. A weboldal megalkotásánál a kor informatikai elvárásai (reszponzív felület, modern megjelenés), mellett fontos szerepet kapott az is, hogy a Tehetségsegítő Tanács által megszólított valamennyi csoport számára könnyen elérhető információs weboldalt hozzunk létre. A 2023/2024 tanév első szemeszterében történt a weblap tervezése, a struktúra kialakítása és a weblap design tervezése. A weblap megalkotása során az alkalmazott informatikában tehetséges hallgatókat összefogó Kármán Számítástechnika Szakosztály vett részt együttműködésben a BME Informatikai Igazgatóságával és a BME Kommunikációs Igazgatóságával.

A weblap 2024 első felében lett élesítve, és ezzel párhuzamosan a korábbi tehetséggondozással foglalkozó honlapok is lecserélésre kerültek. A korábbi pályázati anyagok és beszámolók migrációja is megtörtént. A felületen a középiskolás, az egyetemi hallgatók és az oktatói kiválóságok/tehetségek számára külön menüpontban kínáljuk a BME Tehetségsegítő Tanácsának információs anyagait, felhívásait.

A weboldal tartalommal történő feltöltése jelenleg is zajlik. Reményeink szerint a létrejött honlap a jövőben egy modern kiindulópont és információs portál lesz a BME széleskörű tehetségsegítő programjai számára.